

Přílohy

Příloha 1 Informovaný souhlas

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho užitím

Děkuji, že souhlasíte s provedením rozhovoru v rámci mé diplomové práce zaměřené na pěstounskou péči na přechodnou dobu. Práci píši pod Fakultou sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze.

Pro potřeby analýzy se rozhovor s Vámi bude nahrávat. Nahrávání může být na Vaši žádost kdykoliv přerušeno. Celý rozhovor, nebo jen jeho části, budou přepsány do textové podoby. Se záznamem rozhovoru lze v rámci tohoto projektu zacházet různým způsobem. Protože si vážím Vaši ochoty spolupracovat, budu důsledně respektovat jakákoli omezení, která mi pro využití záznamu uložíte.

K záznamu budu mít přístup pouze já a záznam bude využíván výhradně pro psaná diplomové práce. Veškeré informace sdělené v rámci rozhovorů budou důvěrné ve smyslu zákona 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Všechna získaná data budou anonymizována.

Datum uskutečnění rozhovoru:

Jméno výzkumníka: Bc. Tereza Posavádová

Podpis výzkumníka:

Vaše jméno

Váš podpis:

Příloha 2 Scénáře rozhovorů

A. Scénář rozhovoru pro pracovníky OSPOD

1. Část – o respondentovi
 - a) Jak přesně se nazývá pozice, na které pracujete?
 - b) Můžete popsat Vaší pracovní náplň?
 - c) Jak dlouho pracujete na této pozici (popř. na podobné pozici v rámci OSPOD)?
 - d) Pokud jste pracoval v této oblasti již před Vaším současným zaměstnáním, můžete popsat, co jste dělal, jaká byla Vaše pracovní náplň?
 - e) Jaké je Vaše vzdělání?

2. Část – nastavení PPPD + problémy
 - a) Jaký máte názor na současné nastavení PPPD?
 - b) Vidíte v něm nějaké problémy? Jaké?
 - c) Domníváte se, že může být problémem a pokud ano proč:
 - a. Přerušování citové vazby mezi dítětem a náhradními rodiči
 - b. Nedostatečný kontakt dítěte s biologickými rodiči
 - c. Kontakt náhradní rodiny s biologickou
 - d. Počet vhodných profesionálních pěstounů
 - e. Motivace k PPPD
 - f. Vlastní děti náhradních rodičů
 - g. Přípravné kurzy a doprovázení pěstounů na PD
 - h. Vhodnost PPPD pro všechny děti
 - d) Myslíte si, že reforma z roku 2013 splnila své cíle?
 - a. Je dostatečně přechodná a krizová?
 - b. Je umožněno biologickým rodičům upravit si stávající poměry, ze kterých je dítě odebráno, a pak si ho vzít zpět do své péče?
 - c. Je systém náhradní rodinné péče kvalitnější, než byl před reformou v roce 2013?
 - d. Byl omezen počet dětí vyrůstajících v ústavních zařízeních?
 - e. Dochází podle Vás k naplnění potřeb dítěte prostřednictvím PPPD (celodenní individuální péče, výchova v rodinném prostředí, učení rodinných vztahů,...)
 - f. Dochází opravdu k deinstitucionalizaci v oblasti péče o dítě?

- e) Jste spokojeni s kritérii, která musí prof. Pěstouni splňovat? Doplnil/a byste nějaká další, případně něco změnil/a?
- f) Jaká je podle Vašich zkušeností kvalita profesionálních pěstounů?

3. Část – proces PPPD

- a) Jak je v praxi vybíráno dítě, které bude umístěno do PPPD?
- b) Jakým způsobem jsou v praxi vybírání rodiče pro konkrétní dítě?
- c) Jak rychle musí být profesionální pěstoun schopen dítě přijmout?
- d) Jak probíhá samotné převzetí dítěte rodiči?
- e) Co všechno tomu přechází?
- f) Jak byste hodnotila přípravu rodičů na funkci profesionálních pěstounů?
- g) Musí mít prof. pěstoun připravené vybavení pro všechny věkové kategorie dětí, nebo nějaké vybavení (oblečení, školní pomůcky,...) dostane?
- h) Jak dlouhou dobu, dle vašich osobních zkušeností, většinou dítě v PPPD stráví?
- i) Jak děti jsou dle vaší zkušenosti nejčastěji umisťovány do PPPD (věk, důvod,...)?
- j) Jakým způsobem je zprostředkováván a kontrolován kontakt s biologickými rodiči? Účastní se těchto schůzek OSPOD?
- k) Stává se, že pěstouni na PD dítě odmítnou, a pokud ano proč?
- l) Jak je to v praxi s „dovolenou“ pěstounů (např. nepřítomnost pěstounů v ČR, tudíž nemožnost přijmout dítě do péče)?
- m) Musí být určitý věkový rozdíl mezi vlastními dětmi a dětmi přijatými? Popř. minimální věk vlastních dětí?
- n) Souvisí věk přijatého dítěte s věkem pěstounů (mladí pěstouni – menší dítě a naopak)?
- o) Vybírají si v praxi pěstouni jen „určité děti“ (např. z hlediska věku/národnosti dítěte)?
- p) Jak jsou v praxi dané požadavky na bydlení, které musí pěstouni splňovat, aby jim mohlo být svěřeno dítě do péče?
- q) Jak probíhá provázení pěstounů?
- r) Je možné, aby se prof. Pěstoun stal pěstounem dlouhodobým?
- s) Jak probíhá spolupráce mezi aktéry a institucemi a institucemi mezi sebou?
- t) Bylo by reálné rozdělit profesionální pěstouny do skupin podle toho, jak staré dítě by jim bylo přiřazeno (tím by se lišila i příprava na PPPD)?
- u) Liší se umisťování dětí nalezených v baby boxu od ostatních?

B. Scénář rozhovoru pro pracovníky neziskových organizací

1. Část – o respondentovi

- a) Čím se zabývá organizace, ve které pracujete?
- b) Jak přesně se nazývá pozice, na které pracujete?
- c) Můžete popsat Vaší pracovní náplň?
- d) Jak dlouho pracujete na této pozici (popř. v této organizaci)?
- e) Pokud jste pracoval/a v této oblasti již před Vaším současným zaměstnáním, můžete popsat, co jste dělal/a, já byla Vaše pracovní náplň?
- f) Jaké je Vaše vzdělání?

2. Část – nastavení PPPD + problémy

- a) Jaký máte názor na současné nastavení PPPD?
- b) Vidíte v něm nějaké problémy? Jaké?
- c) Domníváte se, že může být problémem a pokud ano, proč:
 - a. Přerušování citové vazby mezi dítětem a náhradními rodiči
 - b. Nedostatečný kontakt dítěte s biologickými rodiči
 - c. Kontakt náhradní rodiny s biologickou
 - d. Počet vhodných profesionálních pěstounů
 - e. Motivace k PPPD
 - f. Vlastní děti náhradních rodičů
 - g. Přípravné kurzy a doprovázení pěstounů na PD
 - h. Vhodnost PPPD pro všechny děti
- d) Myslíte si, že reforma z roku 2013 splnila své cíle?
 - a. Je dostatečně přechodná a krizová?
 - b. Je umožněno biologickým rodičům upravit si stávající poměry, ze kterých je dítě odebráno, a pak si ho vzít zpět do své péče?
 - c. Je systém náhradní rodinné péče kvalitnější, než byl před reformou v roce 2013?
 - d. Byl omezen počet dětí vyrůstajících v ústavních zařízeních?
 - e. Dochází podle Vás k naplnění potřeb dítěte prostřednictvím PPPD (celodenní individuální péče, výchova v rodinném prostředí, učení rodinných vztahů,...)
 - f. Dochází opravdu k deinstitucionalizaci v oblasti péče o dítě?

- e) Jste spokojeni s kritérii, která musí prof. pěstouni splňovat? Doplnil/a byste nějaká další, případně něco změnil/a?
- f) Jaká je podle Vašich zkušeností kvalita profesionálních pěstounů?

3. Část – proces PPPD

- a) Věnuje se Vaše organizace provázení pěstounů? Jak toto provázení probíhá?
- b) Jaké vidíte rozdíly v provázení profesionálních pěstounů Vaší organizací a OSPOD?
- c) Jak probíhá spolupráce mezi aktéry a institucemi a institucemi mezi sebou?
- d) Domníváte se, že by bylo vhodné rozdělit profesionální pěstouny do skupin podle toho, jak staré dítě by jim bylo přiřazeno (tím by se lišila i příprava na PPPD)?
- e) Liší se provázení profesionálních pěstounů, kteří mají v péči dítě nalezené v baby boxu, od ostatních?

C. Scénář rozhovoru pro pěstouny na přechodnou dobu

1. Část – nastavení PPPD + problémy

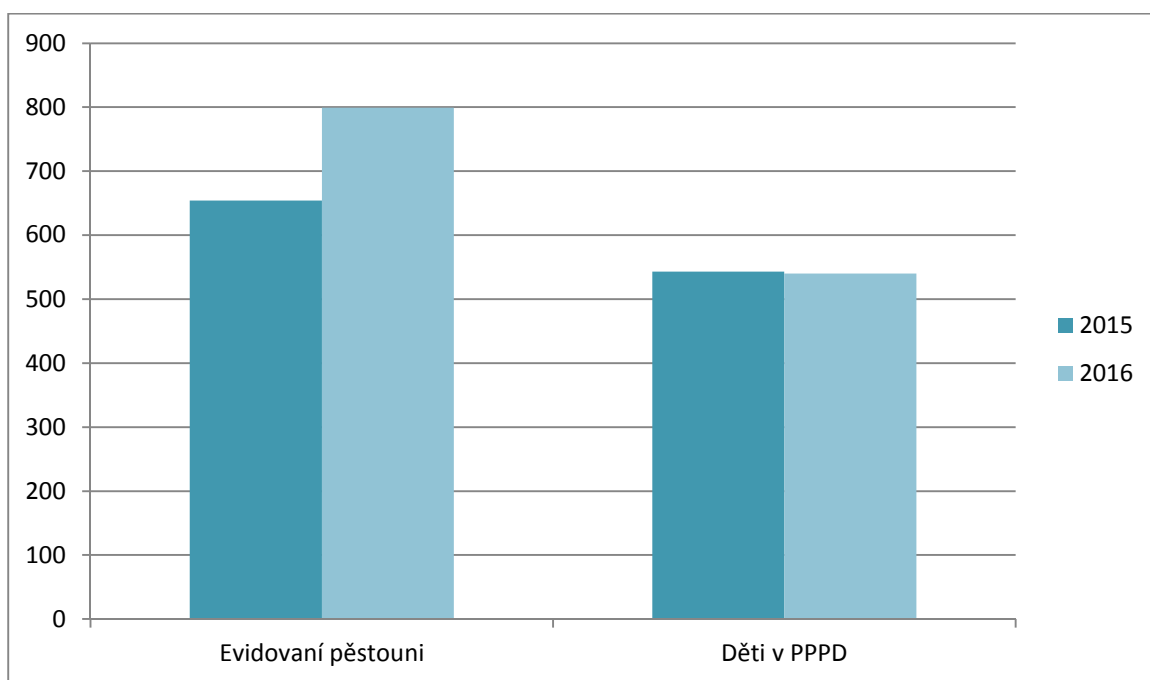
- b) Jaký máte názor na současné nastavení PPPD?
- c) Vidíte v něm nějaké problémy? Jaké?
- d) Jaké změny byste uvítal/a?
- e) Byl/a jste pěstounem/pěstounkou na PD i před reformou v roce 2013?
 - a. Jaké změny považujete za pozitivní a jaké za negativní?

2. Část – proces PPPD

- a) Jak rychle musíte být schopen dítě přijmout?
- b) Jak probíhá samotné převzetí dítěte?
- c) Co všechno tomu přechází?
- d) Jak probíhá vaše příprava na funkci profesionálních pěstounů?
- e) Musíte mít připravené vybavení pro všechny věkové kategorie dětí, nebo nějaké vybavení (oblečení, školní pomůcky, ...) dostanete?
- f) Jak staré děti jste měl/a v přechodné pěstounské péči? Z jakých důvodů k Vám byly umístěné?
- g) Jakým způsobem zprostředkováváte kontakt s biologickými rodiči? Účastní se těchto schůzek OSPOD nebo jiná instituce? Jak je kontakt častý?
- h) Můžete dítě odmítnout?

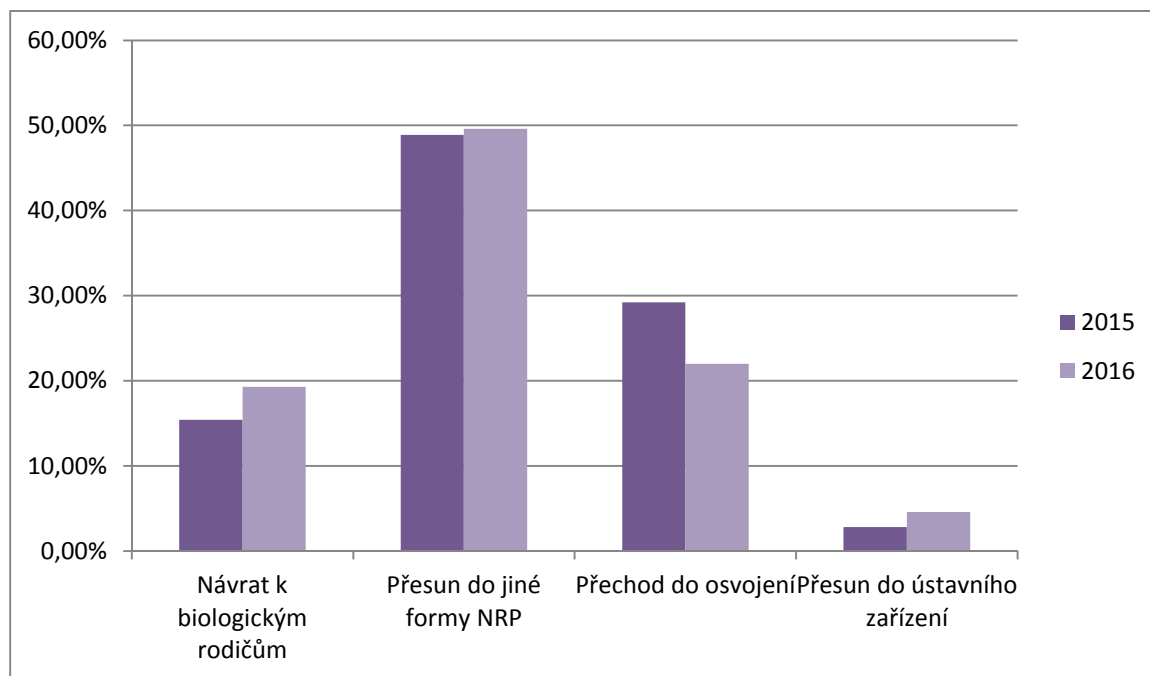
- i) Můžete si vzít „dovolenou“ (např. doba, kdy budete mimo ČR a nebudete moci přijmout dítě)?
 - j) Musí být určitý věkový rozdíl mezi vlastními dětmi a dětmi přijatými? Popř. minimální věk vlastních dětí?
 - k) Domníváte se, že souvisí věk přijatého dítěte s Vaším věkem (mladí pěstouni – menší dítě a naopak)?
 - l) Můžete si zvolit věk/národnost dítěte?
 - m) Jsou konkrétně dané požadavky na bydlení, které musíte splňovat, aby Vám mohlo být svěřeno dítě do péče?
 - n) Jak probíhá provázení pěstounů?
 - o) Jak probíhá spolupráce mezi Vámi a dalšími institucemi (doprovodné organizace, OSPOD)?
 - p) Uvítal/a byste rozdělení profesionálních pěstounů do skupin podle toho, jak staré dítě by Vám bylo přiřazeno (tím by se lišila i příprava na PPPD)?
 - q) Máte zkušenosti s umístováním dětí nalezených v baby boxu? (Pokud ano, probíhalo toto umístování rozdílně od ostatních dětí)
3. Část
- a) Máte vlastní děti? Kolik?
 - b) Z jakých důvodů jste se rozhodli stát se pěstouny na přechodnou dobu?
 - c) Jak dlouho jste pěstouny na přechodnou dobu (od jakého roku)?
 - d) Kolik dětí vám bylo přiděleno do péče?
 - e) Jak dlouho jste v průměru měli dítě v péči?
 - f) Jaké je Vaše vzdělání?

Graf 1 Počet pěstounů a dětí v PPPD

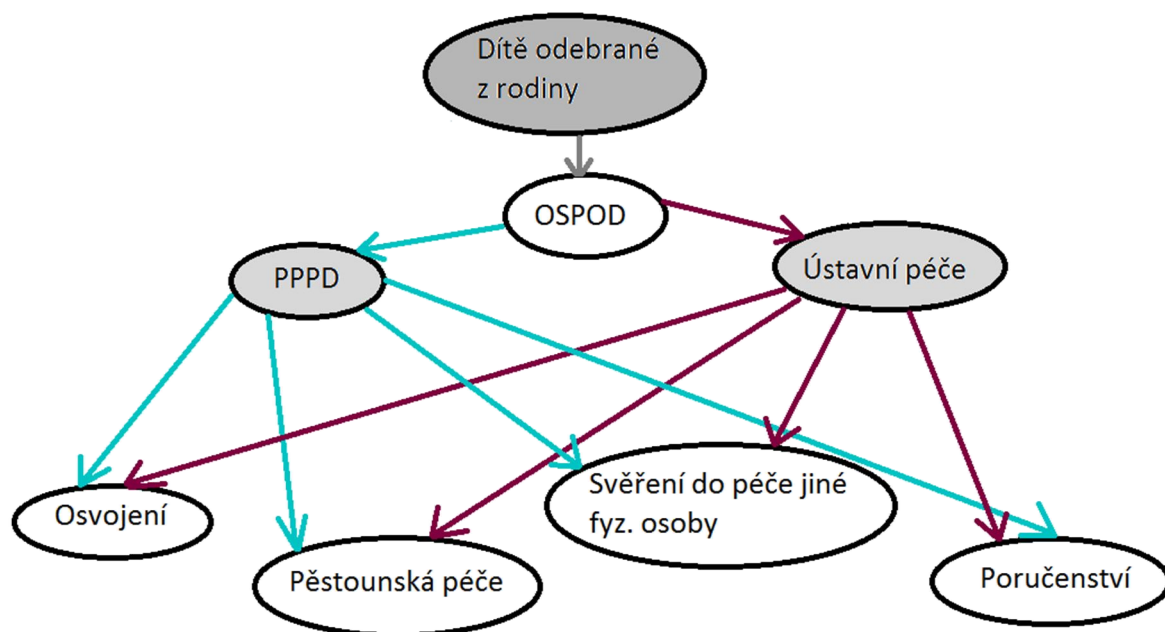
Zdroj: autorka dle SOOD 2017

Graf 2 Umístění dětí z PPPD

Zdroj: autorka dle SOOD 2017

Schéma 1 Možnosti umístění odebraného dítěte

Zdroj: autorka

Tabulka 1 Respondenti

Označení respondenta	Zařazení respondenta do skupiny	Délka rozhovoru	Vzdělání
Olga	Pracovnice OSPOD	52:18	Bakalářské, vyšší odborné
Olivie	Pracovnice OSPOD	39:46	Bakalářské
Pavel	Pěstoun na PP	41:56	Bakalářské
Petra	Pěstounka na PP	46:02	Vyšší odborné
Nikola	Pracovnice neziskové organizace	54:51	Magisterské
Nad'a	Pracovnice neziskové organizace	47:14	Vyšší odborné
Anna	Pracovnice neziskové organizace, pěstounka na PD	1:24:36	Vyšší odborné

Zdroj: autorka

Tabulka 2 Počty pěstounů a předpokládané náklady

Rok	Odhadovaný počet pěstounů k 31.12. daného roku	Náklady státního rozpočtu (v Kč)
2012	150	18 000 000
2013	250	48 000 000
2014	350	84 000 000

Tabulka 3 Počet pěstounů v krajích

Kraj	Počet pěstounů na PD	Počet dětí, které mohou být umístěné	Z toho volných pěstounů na PD
Jihočeský	30	32	5
Jihomoravský	90	103	3
Karlovarský	20	26	3
Královéhradecký	55	76	1
Liberecký	34	38	0
Moravskoslezský	129	153	7
Olomoucký	25	39	0
Pardubický	35	41	9
Plzeňský	26	34	5
Praha	71	86	0
Středočeský	113	131	31
Ústecký	46	42	0
Vysočina	15	19	7
Zlínský	30	55	2
Celkem	719	875	73

(Olomoucký kraj 2018)

Tabulka 4 PPPD v minulých letech

	2015	2016
Evidovaní pěstouni	654	799
Děti v PPPD	543	540
Obsazené rodiny	83 %	67,5 %
Volné rodiny	17 %	32,4 %
Návrat k biologickým rodičům	15,4 %	19,3 %
Přesun do jiné formy NRP	48,9 %	49,6 %
Přechod do osvojení	29,2 %	22 %
Přesun do ústavního zařízení	2,8 %	4,6 %

(SOOD 2017)

Tabulka 5 Výše příspěvku podle věku a stupně závislosti

Věk dítěte	I.stupeň závislosti	II.stupeň závislosti	III.stupeň závislosti	IV.stupeň závislosti
0 – 6 let	4 650 Kč	5 550 Kč	5 900 Kč	6 400 Kč
6 – 12 let	5 650 Kč	6 800 Kč	7 250 Kč	7 850 Kč
12 – 18 let	6 450 Kč	7 800 Kč	8 300 Kč	8 700 Kč
18 – 26 let	6 750 Kč	8 100 Kč	8 600 Kč	9 000 Kč

(Zákon č. 401/2012 Sb.)